

ANTI- RASISTISK HANDBOK

ANTIRASISTISKA UTSKOTTET
VÄNSTERPARTIET MALMÖ

Innehåll

Förord	3
Inledning	4
Detta är rasism	6
Minoritetsstressens betydelse och påverkan	12
Förståelse av intersektionalitet	16
Innebörd av vit överhöghet, vithetsnorm och vit skörhet	19
Vit feminism och hur den exkluderar	26
Så här är vi antirasister	29
Vårt fortsatta interna arbete med antirasism	32
Bra begrepp att känna till i antirasistiska samtal	38
Vad betyder antirasism inom vänstern för dig?	45
Viktiga årtal – en antirasistisk intersektionell tidslinje	50
Vänsterpartiet Malmö – antirasistisk tidslinje	53
Antirasistisk kunskapsökning	54

Antirasistisk handbok

är skapad och författad av

Amalia Bartholdson,

Maria Dexborg,

Patricia Olsson Escalante,

Sabrin Högelius,

Anders Neergaard och

Hodan Omar

för Vänsterpartiet Malmö, januari 2023.

Illustration: Felli Wei Linde

Tryck: Allmedia Öresund AB, 2023

FÖRORD

Jag var 20 år gammal när jag blev tillfrågad om att ställa upp på riksdagslistan för Vänsterpartiet i Norra Älvsborg, som mitt valdistrikt hette då. Jag föreslogs på andra plats och det var det största som hänt mig. Vi fick dock bara ett mandat och det gick till toppnamnet, en vit medelålders man som hade en lång bakgrund som landstingspolitiker. Valet därpå, 1998, såg läget ut att bli annorlunda ut. Vi hade vind i seglen med Gudrun Schyman som partiledare och vårt distrikt såg ut att kunna få två mandat. Jag blev tredje namn på riksdagslistan denna gång. Två vita män placerades före mig, trots principen om varvade listor. Ett argument var att snubben på andra plats var så mycket feminist att han gick som kvinna. Ett argument mot mig var att jag inte var riktigt svensk och hade ett temperament de inte var vana vid. Då fattade jag att jag bara var en skyltdocka, ett alibi, att visa upp så de kunde säga att vi minsann har unga, kvinnor och invandrare högt på våra listor.

Mycket har utvecklats i vårt parti gällande feminismen och antirasismen sedan dess, men precis som i samhället i övrigt är det en kamp vi inte kan släppa. Vi måste ständigt försvara våra framsteg. Detta samtidigt som vi lever i en samtid där den rasistiska diskursen är otroligt stark. Jag förväntar mig av ett vänsterparti att vara främst i det antirasistiska ledet. Min uppmaning till dig som läser den här boken är att vara öppen och ta till dig. Förstå. Vi är starkare när vi ser varandra och vi behöver varandra för att förändra. Klasskampen måste vara antirasistisk och feministisk.

1 november 2022
Rossana Dinamarca

INLEDNING

Rasism är en horribel verklighet för olika minoritetsgrupper i vår vardag. Rasismen påverkar och drabbar olika grupper och individer olika över tid.

Vänsterpartiet är ingen isolerad ö. Vi vet att rasistiska beteenden existerar och reproduceras inom partiet och i vår partiförening. Vi vet att det råder olika maktstrukturer i vår partiförening och att kamrater har olika förutsättningar bla på grund av vårt ursprung, könsidentitet, vilket är en verklighet på våra möten och i våra politiska uppdrag.

Därför har Vänsterpartiet Malmö beslutat om att skapa en anti-rasistisk handbok. Framtagandet av den antirasistiska handboken har varit en flerårig process för Vänsterpartiet Malmö. Processen inleddes i en praktisk bemärkelse med en motion till årsmötet 2020 som år 2020–2021 ledde fram till en antirasistisk och internfeministisk strategi och grundandet av gruppen samordnare mot informella maktstrukturer, vars uppdrag är att samordna, stödja och utveckla partiföreningens arbete kring internfeminism och mot andra former av informella maktstrukturer. Den antirasistiska och internfeministiska strategin byggde på en mindre kartläggning av olika former av maktstrukturer inom partiföreningen som analyserades ur ett intersektionellt perspektiv. I strategin synliggjordes det att V Malmö ej är någon isolerad ö utan vi speglar samhället och reproducera olika former av förtryck. Strategin synliggjorde att de förtryck som förekom i V Malmö ej enbart handlade om förtryck som utmynnade i könsmaktsordningen. I strategin gjordes ett flertal olika rekommendationer om hur partiföreningen kan arbeta vidare med antirasism och internfeminism. Bland annat föreslogs framtagandet av en s.k. handbok, en intern antirasistisk handledning som skulle ses som ett komplement till den centrala internfeministiska handboken.

Den här antirasistiska handboken är ett sätt att arbeta för en ökad jämlikhet och inkludering i partiföreningen och i Vänsterpartiet. Genom den antirasistiska handboken kan vi ta steg framåt med att öka våra kunskaper om rasism och andra former av förtryck. För att kunna bemöta och hantera rasismen behöver alla förstå vad rasism är och vilka konsekvenser rasism och andra former av förtryck leder till. Det är av största vikt att vi ALLA arbetar för att göra rasismen och andra former av förtryck synliga och talbara inom partiföreningen och partiet. Detta kräver ett gemensamt ansvarstagande som leder till praktiska handlingar som gör skillnad för oss som utsätts för rasism och andra former av förtryck.

Alla som har bidragit med texter till handboken är personer som rasifieras enligt vithetsnormen och har erfarenheter av rasism. Vi använder begreppet rasifierade för att beskriva de som utsätts för rasism, men det är viktigt att komma ihåg att med rasifiering av de andra så självrasifierar de med makt sig själva som de normala, det riktiga de vita.

Maria Dexborg,
ordförande Vänsterpartiet Malmö

DETTA ÄR RASISM

Rasism kan beskrivas som en uppsättning teorier, världsåskådningar, rörelser, processer, samhällssystem och handlingar. Rasism bygger på två skilda logiker som i varierande grad vävs samman i verkligheten. Å ena sidan exploatering och å andra sidan exkludering. Rasismen bygger på processer av rasifiering, det vill säga hur grupper av människor, många (men inte alla) invandrade eller barn till invandrade, åtskiljs genom biologiska och kulturella konstruktioner och praktiker, och görs till annorlunda, mindre värda och underordnade.

Formerna av rasism uttrycker sig i vardagen i form av miss-tänkliggöranden och utpekanden, diskriminering på arbetsplatser, våldsbrott mot enskilda och i form av återkommande övergrepp mot representanter för minoritetsgrupper. Det är också därför den är svår att bekämpa. De som privilegieras i dessa föreställningar - som genomsyrar ett samhälle genom att dominera dess massmedia, utbildningssystem, institutioner och språk - uppfattar sällan sig själva som de som upprätthåller samhällets strukturella diskriminering och rasism, utan som företrädare för en naturlig och legitim ordning som måste skyddas från de andra.

Dagens rasistiska strukturer är dels ett resultat av rättfärdigandet av kolonialismens och imperialismens utplundring av naturen och utsugning av människor. Dels är det en effekt av hur stater använt tankar om ett homogent folk och utestängandet och underordnandet av de andra genom övergrepp och förtryck mot grupper av människor, bland annat de som idag kallas nationella minoriteter och ursprungsbefolkningar. Även om användandet av ord som ras minskat så lever rasismens huvuddrag kvar genom föreställningar om ras, ofta uttryckta i mer diffusa former genom begrepp som invandrare, etnicitet och kultur, som är negativt definierade och som

An illustration on a tan background showing three hands holding protest signs. The central sign is black with the text 'Black Lives Matter' in white. To the left, a hand holds a white sign with a red prohibition symbol over a black silhouette of a person. To the right, a hand holds a grey sign with a black silhouette of a raised fist. The hands are rendered in different skin tones: dark brown, dark brown, and light pink. The central hand is wearing a red sleeve, and the left hand is wearing a gold bracelet.

Black
Lives
Matter

tillskriver permanenta egenskaper (tex. ordet invandrare, ständigt pågående, i stället för invandrade, eller andra generations invandrare, om personer som aldrig invandrat).

Den exploaterande rasismen tar sin utgångspunkt i en nedvärdering av de andra, där möjligheten till exploatering blir en konsekvens av att de inte är lika mycket värda. Den exploaterande rasismen finns såväl direkt som indirekt i lagstiftning, men först och främst genom institutionella processer som producerar olika former av rasifierad diskriminering inom arbetsmarknaden, bostadsmarknaden, men även inom välfärdsinstitutioner. Arbetarklassen i Sverige är rasifierad dels genom att de som rasifieras som de andra är överrepresenterade i arbetarklass, dels för att de inom arbetarklassen är överrepresenterade i de jobben med sämst löner och sämsta arbetsvillkor i övrigt.

Nyliberalismen har på många sätt gått hand i hand med den exploaterande rasismen i sitt sökande efter att förbilliga arbetskraften. Sättet som migration lagstiftas innebär i regel att invandrade tvingas sälja sin arbetskraft till löner och arbetsvillkor som är betydligt sämre än andras. Att vissa folk hålls nere i fattigdom och förtryck framstår som en bekräftelse av den rasistiska världsbilden, samtidigt som rasismen aktivt återskapar den orättvisa världsordningen.

Den exkluderande rasismen tar sin utgångspunkt i en tankefigur där rasifierade grupper hotar samhället såväl kulturellt som ekonomiskt. Den exkluderande rasismen utgår från att skillnaden mellan grupper, kulturer och nationer är oöverbryggbara. Genom att se kulturer som närmast oföränderliga återskapas en tanke om ras. Den exkluderande rasismen uttrycks först och främst genom en praktik baserad på segregering. I sina mer aggressiva former av uteslutning används våld och i extrema fall syftar den till eliminering. De högerextrema, rasistiska och fascistiska organisationer och partier som sedan slutet av 1900-talet växt sig starkare i Europa kännetecknas först och främst av en exkluderande rasism. Tidö-avtalet och Socialdemokraternas anpassning är ett tydligt exempel på hur rasismen naturaliseras i Sverige idag.

Rasismen samspelar med andra maktstrukturer. Sambandet mellan det kapitalistiska systemet och rasismen syns tydligt i den globala arbetsdelningen och den imperialistiska exploateringen. Kapitalismens legitimitet är baserad på att försvara skillnader och klyftor, att sänka löner och försvaga sammanhållning, och har därmed ofta lätt att samverka med vissa former av rasism. En arbetsmarknad där rasifierade grupper i högre grad är arbetslösa eller i jobb med de sämsta villkoren underlättar för kapitalet att sätta ett tryck på alla arbetstagare.

Även patriarkatet och rasismen samverkar. Rasifierade kvinnor möts av rasistiska och patriarkala föreställningar från majoritetssamhället och skiktas längst ned i den ekonomisk-sociala hierarkin. Hushållsarbete i andras hem kan exempelvis framställas som ett framsteg för dem. När sexuellt färgade föreställningar knyts till hudfärg eller kulturell bakgrund drabbas både kvinnor och män, även om kvinnor får bära huvudbördan av såväl ekonomiskt som sexualiserat förtryck.

Rasismen är inte statisk. Formerna för hur den uttrycks förändras över tid. Likaså drabbar rasism olika grupper av människor på olika sätt över tid.

Rasismen finns överallt i samhället, på strukturell, institutionell och interpersonell nivå (vardagsrasism). Rasismen skapar och åter-skapar ojämlikhet. En ojämlikhet som dödar i en mängd former, men som samtidigt påverkar både de som utsätts för rasismen (de som rasifieras som de andra) och de som gör aktiva rasistiska handlingar eller bara passivt åtnjuter privilegier som rasismen skapar.

Strukturell rasism

Ofta betonas den rasism som leder till att migranter dör på vägen till Europa eller USA, samt de våldsdåd och hatbrott som genomförs rasistiska organisationer eller individer. Dessa former av dödande är utmärkta exempel på den uteslutande rasismen. Samtidigt dödar rasismen mer osynligt och tyst -i former som är mer kopplat till den

exploaterande rasismen. Att medellivslängden varierar i Göteborg i samma grad som medellivslängden mellan Sverige och Nicaragua är exempel på såväl den globala som den i Sverige existerande rasismen som gör att välfärd och liv är kopplat till hur en bor, skola och arbetsliv som styrs i hög grad av rasifieringsprocesser. Alla samhällets resurser är ojämnt fördelat och struktureras av rasismen, det går därför inte att hitta samhällseliga arenor där rasismen inte når.

Institutionell rasism

Inom feminismen har frågor om härskarteknik inom organisationer diskuterats länge baserat på Berit Ås arbete. Där ursköljdes fem skilda tekniker: Osynliggörande; Förlöjligande; Undanhållande av information; Dubbelbestraffning; Påförande av skuld och skam. Dessa fem har senare också kompletterats med Objektivisering och Våld eller hot om våld. Dessa härskarstrategier är på många sätt också relevanta för att förstå rasism inom organisationer. En utveckling här är begreppet vit skörhet. Det är ett samlingsnamn för emotionella och verbala motreaktioner som avvärjer ifrågasättande diskussion kring vitas privilegier, överordning och rasifierade orättvisor. Genom dessa reaktionsmönster kan diskussioner kring rasifierade orättvisor i samhället eller på arbetsplatsen utebli eller försenas och fokus förflyttas från centrala frågor om ojämlikhet till att handla om att vita har blivit kränkta och att det är omoraliskt att kränka och ifrågasätta andra.

Interpersonell rasism

Vardagsrasism är beteckningen på all dagliga situationer som omvandlas till rasistiska situationer. Vardagsrasism är alltså situationer som karakteriseras av att människor reagerar mot andra människor som om dessa vore mindre värda på grund av "ras-, kulturell eller etnisk tillhörighet". Det vardagliga men ständigt pågående i vardagsrasismen är centralt: det handlar om rasism som reproduceras i familjära och vardagliga rutiner på ett för aktörerna förgivet taget

sätt. Den produceras och bekräftas genom språk och beteende; på personalmöten, i vardagliga konversationer, jobbintervjuer, filmer, skolböcker, nyhetsrapporter, politisk propaganda, parlamentarisk debatt, akademiska artiklar och i många andra uttalanden. Vardagsrasism utförs av ”vanliga människor” liksom av eliten. På samma sätt som härskartekniker och vit skörhet knyter ihop det institutionella med det interpersonella så knyter vardagsrasism ihop det interpersonella med det institutionella.

Rasifiering har också använts för att tydliggöra hur de koloniserade eller de som utsätts för rasism tar till sig den världsförståelse som rasismen sprider i en förtryckande form genom att internalisera de vitas bild av de svarta, och hur det påverkar såväl kroppsligt som psykiskt. Att utsättas för olika typer av rasistiska beteenden och att leva som ”icke-vit” i ett samhälle som är strukturerat utifrån rasifierade hierarkier, bidrar till stress och ohälsa. Forskningsresultat pekar konsekvent på ett samband mellan erfarenheter av rasism och psykisk ohälsa.

MINORITETSSTRESSENS BETYDELSE OCH PÅVERKAN

Begreppet minoritetsstress kommer från HBTQIA+-rörelsen och bygger på forskning om varför många HBTQIA+-personer mår sämre än hetero- och cis-personer. Forskningen visar att det är en stress i sig att tillhöra en minoritetsgrupp.

Begreppet sammanfattar de processer som bidrar till ett sämre utfall avseende psykisk och fysisk hälsa hos grupper som rasifieras som de andra. Minoritetsstress utgör den stress som individer ur en underordnad social position i samhället kan uppleva. Det är en stressfaktor som tillkommer utöver den generella stressen som kan upplevas av alla i vardagen. Även om den uttrycks som en individuell effekt innefattas stress skapad av rasismens olika uttryck på olika nivåer (interpersonellt, institutionellt och strukturellt) och de särskilda anpassningskrav på minoritetsgrupper som inte gäller för gruppen med makt och privilegier.

Ett annat sätt att beskriva minoritetsstressen är att den är en form av psykosocial stress som är ett resultat av att som del av en minoritetsgrupp vara utsatt eller behöva vara beredd på att bli utsatt och ifrågasatt. Stressen beror inte enbart på grund utav saker som sker, eller har skett, utan ligger som en konstant stress då personer i minoritetsskap hela tiden behöver anpassa sitt beteende eller vet med sig att friktion kan uppstå när eller var som helst, vilket gör att vi som är minoriteter ofta går runt i lite utav ett orosmoln.

Minoritetsstress kan förstås som ett permanent tillstånd, som en effekt av relativt stabila, underliggande sociala, politiska och kulturella strukturer i samhället samt i sociala processer och handlingar som huvudsakligen ligger utanför individens kontroll. Negativa stereotyper, negativa attityder, diskriminering, trakasserier, verbalt eller fysiskt våld, mikroaggressioner, och internalisering av samhäl-

**”Minoritetsstress
riskerar att orsaka
sämre hälsa för per-
soner som tillhör
minoritetsgruppen
jämfört med befolk-
ningen i övrigt.”**

lets negativa stereotyper är exempel på processer och faktorer som kan skapa minoritetsstress.

Förutom att hantera den individuella belastningen av rasism innebär minoritetsstress även att de som rasifieras som andra ofta även tar socialt ansvar för andra rasifierade (vänner, släktingar, sociala grupp med mera), vilket ytterligare förstärker stressen och kräver ytterligare mobilisering av olika hanteringsstrategier.

Idag används begreppet bredare, och även för att diskutera den psykiska ohälsan hos till exempel personer som rasifieras som icke-vita, personer med funktionsnedsättningar osv.

De starka normer som finns i samhället gör att personer som rasifieras diskrimineras, utsätts för fördomar, hot, hat, våld, trakasserier och ren okunskap.

Det är inte enbart stora och dramatiska händelsen som bidrar till minoritetsstressen utan även vardagliga och subtila negativa händelser kan bidra till minoritetsstress. Dessa mindre och mer vardagliga händelser brukar kallas för mikroaggressioner. Det kan vara blickar, frågor och kommentarer som speglar oförståelse, fördomar eller rasism. De personer som utsätter andra för mikroaggressioner kan vara omedvetna om att de utför dem och för den som utsätts kan de vara svåra att definiera. Det kan även vara händelser som upprepas och sammantaget skapar minoritetsstress och ett negativt mönster. Även kommentarer som någon säger i välmening kan vara mikroaggressioner då dessa ”komplimanger” kan bli ett sätt att peka ut någon som avvikande från normen. För en person som har fått höra denna ”komplimang” eller kommentar åtskilliga gånger tidigare kan detta utlösa psykosocial stress.

För den som utsätts är det bra med förståelse om att minoritetsstress är ett reellt trauma. Minoritetsstress riskerar att orsaka sämre hälsa för personer som tillhör minoritetsgruppen jämfört med befolkningen i övrigt.

Summering: Minoritetsstress är en kronisk stress som belastar kroppen och är alltså en konsekvens av långvarig stress som orsakats av fördomar, rasism, utsatthet, diskriminering och negativt bemötande. Då många personer som inte tillhör normen går i ständig rädsla och stress för att utsättas för kränkningar av olika slag går man även i ständig beredskap. På grund av den ständiga beredskapen kan det uppfattas som att man har ”taggarna utåt” eller rentav som aggressiva vilket i sig också kan bidra till mer stress och större ohälsa. I Sverige är bland annat rasism mot anställda som jobbar på apotek ett växande problem och mer än var femte läkare rapporterar utsatthet på grund av etnicitet eller religion från patienter eller anhöriga.

Mot bakgrund av ovanstående är det därför en hög sannolikhet att vi är flera som inom Vänsterpartiet bär på en minoritetsstress.

” Ett intersektionellt perspektiv kan hjälpa till att synliggöra hur olika maktordningar samspekar.”

FÖRSTÅELSE AV INTERSEKTIONALITET

Ordet intersektionalitet kommer från engelskans intersection, som kan betyda väggkorsning eller skärning. Begreppet används för att beteckna hur olika maktordningar och diskrimineringsgrunder påverkar och ibland förstärker varandra. En enskild maktordning kan inte förstås oberoende av andra.

Det var den afroamerikanska advokaten och rättsfilosofen Kimberlé Crenshaw som skapade begreppet intersektionalitet. Crenshaw hade sin bakgrund inom svart feminism och medborgarrättsrörelsen. Med ordet intersektionalitet vill Crenshaw kritisera den rådande genusforskningens uppfattning om kvinnor som enbart kvinnor. Detta då det under 1990-talet uppstod en kritisk diskussion kring hur begreppet genus skulle användas och på det viset växte begreppet ”intersektionalitet” växte fram. Intersektionalitet beskrivs som ett alternativ till den genusforskning som konstruerar kön utan att ta fler maktrelationer i beaktande.

Intersektionalitet innebär att man i stället för att enbart utgå från kön betraktar hur olika maktrelationer och identitetskategorier som exempelvis klass, kön och etnicitet samverkar för att skapa ojämlikheter (De los Reyes och Mulinari 2005, s. 7–8, 24–25). Med identitetskategorier menas ofta kategorier som vi människor identifieras genom och som det finns normer kring.

Begreppet intersektionalitet är starkt sammankopplat till begreppet maktstrukturer. En maktstruktur är en struktur som både skapar och reproducerar vissa maktförhållanden. En maktstruktur som ofta beskrivs inom genusforskningen är ”genusordningen”. Denna syftar till att beskriva en maktstruktur mellan kvinnor och män, mellan kvinnligt och manligt, där det finns en hierarki mellan könen, där det manliga könet värderas högst. Inom intersektionali-

tetsperspektivet ses maktstrukturer ur ett bredare perspektiv. Här kopplas ofta fler maktstrukturer som hierarkin mellan man-kvinna, vit-svart, kapitalist och deras representanter och arbetare ihop.

Ett intersektionellt perspektiv kan alltså hjälpa till att synliggöra hur olika maktordningar samspelar.

Intersektionalitet kan användas som analysredskap inom många olika områden och också fungera som ett verktyg i att utveckla politik för social rättvisa. En intersektionell analys kan exempelvis synliggöra hur särskilda satsningar på vissa målgrupper, inte tar hänsyn till att personer kan tillhöra flera målgrupper samtidigt och ha behov som kräver en kombinerad insats. Om en då sätter in samma insats till båda grupperna riskerar en att ens satsning inte fungerar för alla. Intersektionalitet kan alltså vara ett verktyg för att skapa anpassade insatser och därmed nå önskade resultat.

INNEBÖRD AV VIT ÖVERHÖGHET, VIT SKÖRHET OCH VITHETS NORMEN?

Vit överhöghet

Frågan om ras är en social konstruktion som människan har skapat för att lyfta fram över- och underordningar dvs en så kallad hierarki mellan olika människor. Den vita överhögheten är tron att vita människor är överlägsna andra raser vilket rättfärdigar att vita dominerar människor med annat ursprung. Den vita överhögheten skapades som en del av att rättfärdiga den transatlantiska slavhandeln och den europeiska kolonialismen.

Den vita överhögheten upprätthåller praktiken av att all makt och privilegier skall innehas av vita människor. Ha i beaktande att en enkel förklaring på rasism är rädslan om att förlora makt och privilegier till POC (people of color) dvs personer som är icke vita. Det är viktigt att förstå att det även inom den vita överhögheten finns en hierarki och råder olika uppfattningar om vem som är vit och god. Den s.k. ariska rasen är något som lyfts fram som bättre där blonda och blåögda personer anses vara överlägsna andra. Genom vit överhöghet har det vuxit fram flera olika rörelser som bygger på tron om att vita är bättre än icke vita personer såsom vit makt, vit nationalism, nynazism och Ku Klux Klan (KKK). Sverigedemokraterna som utgör grunden för dagens regering i Sverige växte fram ur vit makt och nynzistiska rörelser.

Den vita överhögheten är något som präglar dagens politiska landskap och den är universell.

Vit skörhet

Vithetsnormen är måttstocken hela världen mäter sig med och utgår från tankarna som vit överhöghet bygger på. Vithetsnormen bygger på rasistiska föreställningar om att personer som rasifieras som vita är överlägsna personer som rasifieras som icke vita. Vithetsnormen utgår från att vita är det “normala, rätta och bästa”. Dock är det så att vi rasifieras olika i olika rum. Ex-jugoslaver och italienare sågs inte som vita för några decennier sedan, trots att de är européer. Idag har dessa européer fått det väsentligt bättre, samtidigt som andra har tagit deras plats och blir de som nu rasifieras. Med andra ord när det gäller vithetsnormen så måste man vara införstådd i att den är i ständig förändring samtidigt som toppen förblir beständig. Hur vi än vänder och vrider kommer ovannämnda folkgrupper att alltid hamna ett snäpp under den vithet som rasistiska organisationer kallar för ”etnisk svensk”.

När vi nedan diskuterar strategier och konkret praktik för att utveckla en trygg grund så det blir enklare för våra medlemmar att genomföra ett kraftfullt motstånd mot alla former av diskriminering och förtryck för ett samhälle byggd på social rättvisa är det viktigt med en genomlysning av vår organisation, en så kallad antirasistisk trygghetsvandring.

Ett av dem första stegen för att skapa ett inkluderande samhälle där alla får ta plats handlar om att vi måste definiera alla hinder som många av våra invånare möter. Samtidigt kan vi se hur svårt det är för majoritetssamhället att prata om rasism, etnicitet och mångfald på något egentligt djup? Vi kan ställa oss frågan varför det är så? Eller bara konstatera att flertalet människor ur majoritetssamhället ej frivilligt delar med sig av sin makt och privilegier. Därför har antirasismen alltid varit en kamp. För även den medvetna antirasisten kan ha svårt för att praktisera antirasism på en individuell nivå när det exempelvis inom partiet kan handla om ett politiskt uppdrag där den personen som rasifieras enligt vithetsnormen är lika kompetent som

den vita personen. Vi behöver bli bättre på att tänka på betydelsen av representation och att spegla samhället inte bara i samhället utan även inom Vänsterpartiet.

I några års tid har normkritiskt tänkande varit i ropet och alla institutioner såväl som kommunala arbetsplatser arbetar för att få insikt i normkritiskt bemötande samt för att använda normkritik i det dagliga arbetet. Det är ett återkommande mönster att så snart vi börjar pilla på ytan på det normkritiska arbetet finns där personer ur majoritetssamhället som blir obekväma av att tala klarspråk i dessa ämnen, vissa till och med hamnar i försvarsställning och börjar ifrågasätta den rådande maktordningen i vårt samhälle.

För att kunna tala om rasism och orättvisa gäller det för majoritetssamhället att kunna erkänna kunskapsbrist och inte ge sig själv ett frikort att ställa massa ignoranta frågor som i sin essens är exkluderande. Rasism i sig kan vara en mycket komplicerad social kraft samtidigt som den stundom framstår som någonting överkomligt om vi kraftsamlar mot den. Men för ett jämlikt samhälle måste vissa avsäga sig sin topposition i hierarkin. Diskussionen hamnar ofta i definitionen om vad rasism är och år 2023 vore det önskvärt att vi hade kommit längre än så. För tydlighetens skull så avser denna text all form av rasism, avsiktlig och såväl som oavsiktlig rasism, omedveten rasism, strukturell rasism och rasism som blandats med andra former av förtryck – hela spannet. Även den form av rasism som majoritet inte ser som någonting brottsligt.

Börja tänka som en allierad

Här kommer en lista hur en på ett enkelt sätt kan börjar tänka som en allierad. För det kommer många tillfällen i vardagen där man blir tvungen att ta ställning mot oförrätter som drabbar våra medmänniskor, och i de fall det gäller rasism så gäller det att en tar sin tid och går igenom denna checklista och försöker att implementera den.

Som allierad måste en ta sin utgångspunkt i att rasism existerar och genomsyrar samhället och därför ta ställning mot rasismen och uttrycka detta bestämt, konsekvent och i handling.

Som vit allierad har du ingen rätt att kräva att bli utbildad av en individ som i vardagen blir rasifierad enligt vithetsnormen. Samhället har bekostat din grundutbildning, med andra ord utnyttja de kunskaperna, ta vara på din studieteknik och förkovra dig i ämnet på egen tid.

Som allierad är självmedvetenhet centralt; vitheten är inte bara en norm i många länder utan även en statusmarkör. En vanlig fråga från majoritetssamhället i diskussioner om rasism är ”hur kan jag vara privilegierad när jag inte sitter i en maktposition?” Svaret är att det kan hända att du har psykosociala problem, är medelklass och vit fast då är du fortsatt mer privilegierad än en svart kvinnlig lärare, och sitter därmed i maktposition.

Som allierad är det av vikt att förstå att indelningen av gruppen ras/etnicitet påverkar ens livslängd, ekonomi och hälsa.

Som allierad behöver du förstå att rasistiska mönster upprepar sig i vardagen. Folk som inte tillhör majoritetssamhället är vana vid att hålla upp en mask. Denna förklädnad är till för att skydda sin person från våld, hot och en massa mikroaggressioner. Att upprätthålla denna front skapar enorm stress hos den drabbade och dennes när-

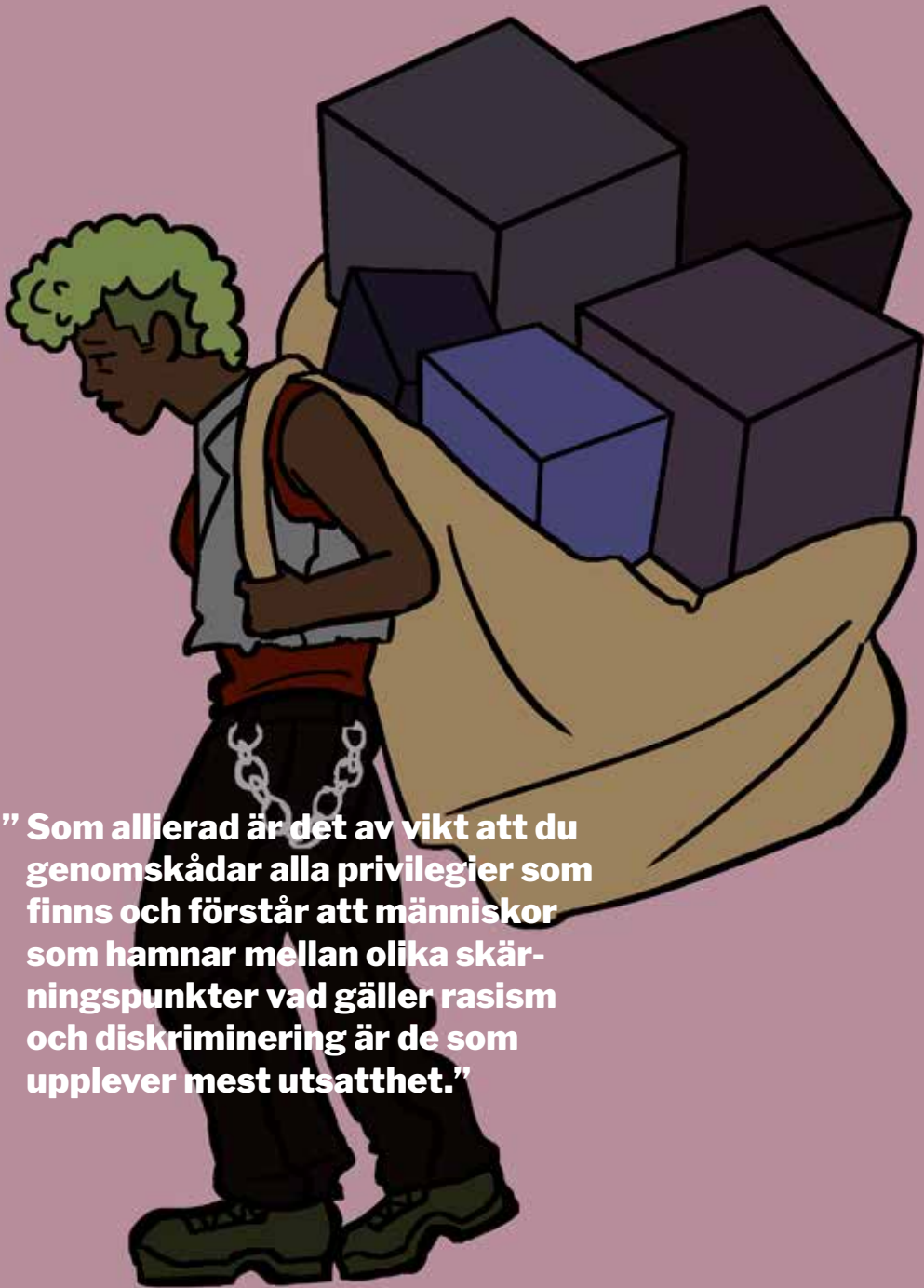
stående. När du utsätts för långvarig rasism, vardagsrasism eller strukturell rasism, så skapas en stressreaktion i kroppen som i sin tur påverkar din kropp fysiskt och gör dig mer mottaglig för alla sjukdomar.

Som allierad är det av vikt att du genomsådar alla privilegier som finns och förstå att människor som hamnar mellan olika skärningspunkter vad gäller rasism och diskriminering är de som upplever mest utsatthet.

En allierad ska inte bara vara medveten av sin egen status utan ska dessutom jobba intersektionellt med samhällliga maktrelationer som utgångspunkt. Ha förståelse för att samhällets syn på en individ illustrerar på ett tydligt sätt dennes plats i maktordning. Exempel på hur fel det rådande systemet är; borttappad egendom lämnas till polisen förutom när det gäller den som tillhör romska eu-emigranter och den slängs i närmaste soptunna utan att det blir en massa oväsen, det är rasism.

Ibland används politisk korrekthet mot antirasism och antirasister. Problemet här är dubbelt. Den progressiva politiska korrektheten är i bästa fall något som erkänner rasism och behovet av att motverka den men som ändå inte tar steget fullt ut – ofta på grund av att det måste innebära betydande omfördelningar av resurser. Dagens politiska korrekthet, så som det speglas i medier, politik, skolor och andra samhällliga institutioner, är mer rasistisk än antirasistisk – där invandrare, speciellt svarta, muslimer ses som ett naturligt problem. Vi har inte ens dörren på glänt. Det finns massa rum som är stängda för en stor del av samhället. Att påtala fakta såsom i ovanstående text och att vi är medvetna om att vi genom vår existens och handlingar utestänger människor från diskursen är grunden för en lyckad allians.

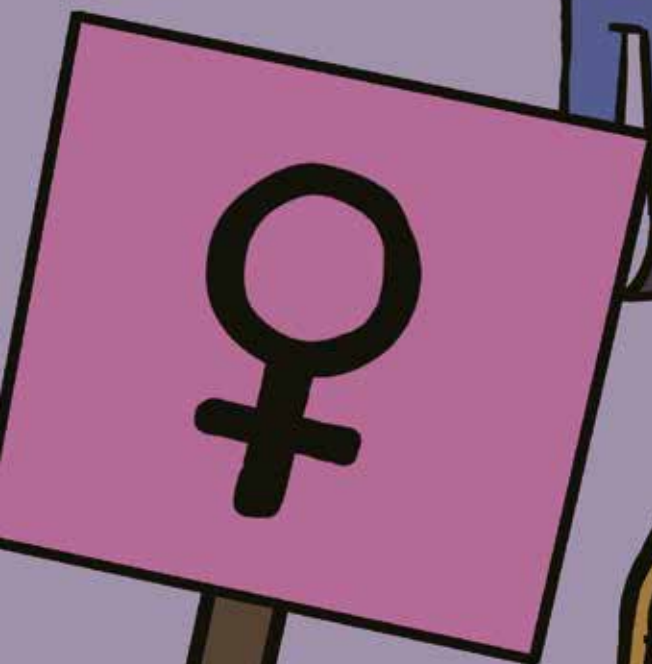
” Som allierad är det av vikt att du genomskådar alla privilegier som finns och förstår att människor som hamnar mellan olika skärningspunkter vad gäller rasism och diskriminering är de som upplever mest utsatthet.”

VIT FEMINISM OCH HUR DEN EXKLUDERAR

I ovanstående texter har vi talat om att rasismen bygger på tron på att alla människor inte har ett lika värde, att det är helt acceptabelt att det råder över- och underordningar. Vidare har vi förklarat innebörden av intersektionalitet. Det finns olika former av feminism och den vita feminismen kan ses som en form av feminism som ej tar hänsyn till intersektionaliteten dvs hur olika former av maktstrukturer interagerar med varandra. Rasismen i sig är strukturell och det är därför av vikt att erkänna att det är skillnader mellan olika kvinnor beroende på deras ursprung. I Sverige har den vita feminismen fört en kamp först och främst för personer som ser ut som dem själva. Dvs i kampen om kvinnors rättigheter har kvinnor som ej ingår i majoritetssamhället dvs kvinnor med icke vita kroppar, funktionsvariationer eller icke normativ könsidentitet/sexuell läggning exkluderats från kampen om jämlika rättigheter.

Ett synligt exempel i nutid avseende den vita feminism är den Internationella kvinnodagen då majoritetssamhällets lyfter företrädesvis vita feminister och alldeles för sällan lyfter dessa vita feminister fram utsattheten för kvinnor inom minoritetsgrupper och utsattheten vid funktionsvariationer eller klass. De olika formerna av förtryck såsom ursprung, sexuell läggning, klass, religiös trosuppfattning och funktionsvariation samverkar med varandra och påverkar både på ett strukturellt och individuellt plan.

Samtidigt som vita feminister bevittnar orättvisan och de olika förutsättningar som icke vita kvinnor och minoritetsgrupper utsätts för. Så finns det en frånvaro av vita feminister som frivilligt lämnar utrymme och stöd åt personer som rasifieras enligt vithetsnormen och har en anknytning till olika minoritetsgrupper.

Det är en verklighet att det inom Vänsterpartiet gäller olika möjligheter för olika kroppar dvs det är svårt för personer som ej tillhör majoritetssamhället att ta sig framåt i partiet och erhålla maktpositioner. Om personer ur en minoritetsgrupp mot all förmodan erhåller en maktposition ges dessa ej samma förutsättningar som vita kroppar. Detta då dessa kamrater döms hårdare och i värsta fall motarbetas och utsätts för härskartekniker.

Varför fokuserar vi på att lyfta ut vita feminister? Jo, inom Vänsterpartiet är vita feminister en stor grupp som är medvetna om förtrycket som råder utifrån en könsmaktsordning. Inom partiet har de lyckats med att bedriva kampen mot patriarkatet och kämpar fortsatt för en förändring. Vad som vore önskvärt är att de i kampen även inkluderar andra utsatta minoritetsgrupper och tar sig an verkligheten där olika former av förtryck samverkar med varandra. Kampen behöver vara gemensam och återspegla den rådande verkligheten. Solidaritet i anknytning till praktisk antirasism och genuin feminism är något som behöver implementeras inom Vänsterpartiet och Vänsterpartiet Malmö.

” Det finns olika former av feminism och den vita feminismen kan ses som en form av feminism som ej tar hänsyn till intersektionaliteten dvs hur olika former av maktstrukturer interagerar med varandra.”

SÅ HÄR ÄR VI ANTIRASISTER!

Att vara antirasist handlar om mod och solidaritet! Vi är antirasister när vi erkänner rasismens existens och synliggör dess olika former i samhällets olika rum och inte förminskar den till en identitetsfråga eller överkänslighet. Vi är antirasister när vi ser de rasistiska strukturer och rasistiska beteenden som sker ute på gatan, i fikarummet på jobbet, i ditt barns klassrum, på träningen, på middagen med släkten eller vännerna, på bussen eller i din egen partiförening.

Att vara en antirasist handlar om mod! Mod att se rasismen för vad den är och göra den talbar, även när den kommer dig själv nära. Mod att våga reflektera över dig själv, din egen maktposition i makt-hierarkins pyramid och ditt agerande. Mod att vara obekvämt, lägga fokus och perspektiv på rätt ställe. Inte minst lägga ansvaret hos den eller de som utför rasistiska eller diskriminerande beteenden. Vi är antirasister när vi bemöter olika former av förtryck ur ett intersektionellt perspektiv.

Rasismen kan beskrivas som en universell pandemi som skördar liv. Som antirasist är det av vikt att förstå att rasismen ej är någon ny företeelse i Sverige likväl som att den är en horribel verklighet som påverkar människors liv varje dag oavsett om det gäller barn, vuxna eller äldre. Den strukturella rasismen i Sverige bidrar till ojämlikheten där vi som rasifieras enligt vithetsnormen lever med sämre livsvillkor pga vårt ursprung. Exempelvis är det en verklighet att vi rasifierade nekas adekvat sjukvård vilket har lett till dödsfall i Sverige, vi utsätts för rasprofilering och rasistiskt övervåld av ordningsmakten. Vidare visar forskning på hur vi diskrimineras på arbetsmarknaden och hur våra barn utsätts för rasism på svenska skolor av både jämnåriga och personal i skolan.

Vi är alla vittnen till den obehagliga och pågående utvecklingen inom det politiska landskapet. Vi ser hur normaliseringen av rasism

” Rasmien kommer inte att försvinna av sig själv utan vi som antirasister måste alla ta ansvar genom att vara solidariska och stötta varandra i kampen mot rasism och andra former av förtryck”

har varit pågående i flera års tid och hur rasistiska partier har fått alltmer makt och nu sitter i Sveriges styre. Vi upplever hur dessa rasistiska makthavare använder oss rasifierade som syndabockar för Sveriges samhällsproblem. Samtidigt är det en fortsatt verklighet att människor ur majoritetssamhället har privilegiet att gå fria från ansvar och alltför ofta skyddas när de använder sig av rasistiska, förtryckande och diskriminerande beteenden.

Som vi tidigare har nämnt är Vänsterpartiet ingen isolerad ö utan vi reproducerar de olika formerna av rasism och förtryck som råder i samhället. Vi är antirasister när vi inte backar från att synliggöra rasism och orättvisor inom vårt parti. Det kan handla om att ha modet att uppmärksamma när ens parti och partiförening är exkluderande mot minoritetsgrupper dvs att reagera mot rasistiska åsikter och handlingar inom din förening. Att vara antirasist handlar om att se oss som rasifieras enligt vithetsnormen som kompetenta och jämlika. Att vara antirasist handlar om att våga ifrågasätta när det saknas representation och vågar ta ett kliv ner för att lämna plats åt rasifierade. En antirasist arbetar aktivt för att inkludera kamrater som rasifieras genom att stötta dessa att hitta sin roll i rörelsen oavsett ursprung.

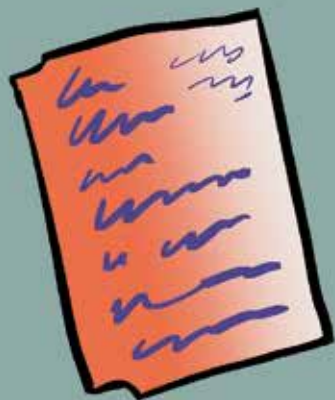
Mot bakgrund av ovanstående är det av vikt att vi, antirasister erkänner rasismens historik, existensens och struktur. Rasismen kommer inte att försvinna av sig själv utan vi som antirasister måste alla ta ansvar genom att vara solidariska och stötta varandra i kampen mot rasism och andra former av förtryck.

VÅRT FORTSATTA INTERNA ARBETE MED ANTIRASISM

Steg 1 för att kunna göra en förändring handlar om insikt dvs att erkänna att rasismen finns inom vårt parti och vår partiförening för att kunna ta steg för att hantera den. Vi behöver använda teorin och omforma den till praktik. Förstå att rasismen är strukturell, men att den även sker på en individuellnivå. Vi behöver komma bort från den rådande acceptansen som visar sig på följande sätt; om du inte är rasifierad är det inte ditt ansvar att driva antirasism. I nuläget ligger ansvaret på förändring på rasifierade. Alla behöver rannsaka sig själva utifrån ett antirasistiskt perspektiv! Hur praktiserar vi antirasism? Vilket ansvar har jag för antirasistisk praktik som aktiv i ett antirasistiskt parti? Hur uppför jag och andra sig på möten, hur lyfter vi kamrater och vem lyfter vi?

För att praktisera antirasismen som ett antirasistiskt parti behöver vi gå från ord till handling. Det finns flera åtgärder som Vänsterpartiet kan göra på olika nivåer för att partiet skall bli ett praktiserande antirasistiskt parti. Nedan kan ni se några förslag på steg som kan tas på både central- och lokal nivå inom partiet för att vi skall förflytta positionerna i den antirasistiska kampen.

Så här skall vi arbeta antirasistiskt inom partiet!

■ att Vänsterpartiet utser en antirasistisk talesperson som lyfter antirasism och ansvarar för dessa frågor på central nivå i likhet med att vi har andra talespersoner på andra områden. Det är tydligt att det krävs en person som ansvarar för området för att antirasismen skall genomsyra vår politik och inte minst våra beslut.

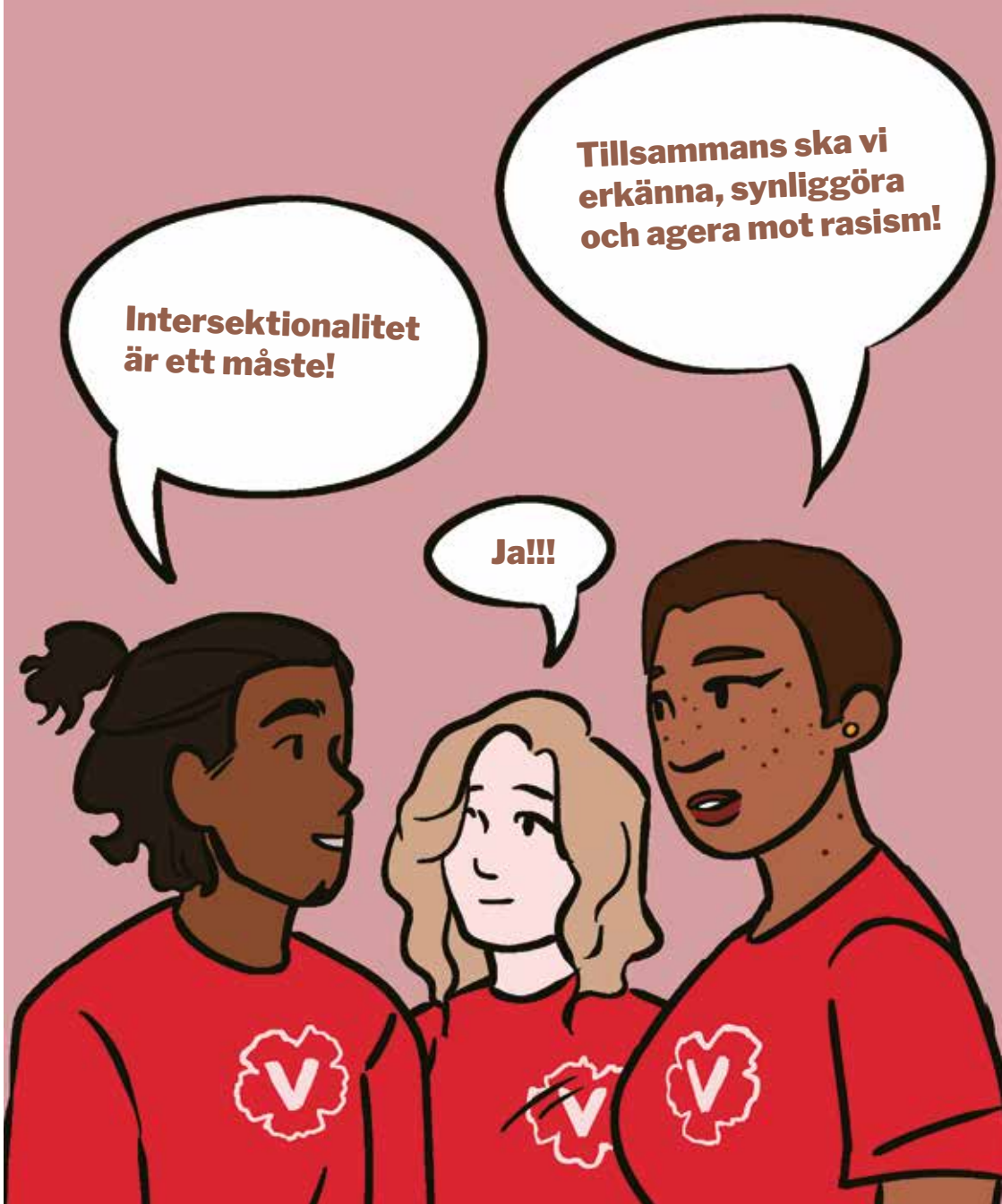
■ att en central internt övergripande antirasistisk policy utvecklas och antas på kommande årskongress. Policyn skall lyfta hur rasism skall hanteras internt på central, regional och kommunal nivå samt inom varje vänsterpartiförening. Det är sedan varje partiförenings ansvar att ta fram strategier och riktlinjer för hur man på bästa sätt skall hantera rasism i praktiken.

■ att skapa ett antirasistiskt centralt forum som man kan söka stöd hos när personer eller grupper är utsatta för någon form av rasism. Gruppen måste bestå av personer som bär på egen självupplevd rasism. Som rasifierad är du ej fri från samhällets strukturer. Detta innebär att det måste finnas öppenhet för analys och reflektion kring sig själv för att kunna ge stöd till andra utsatta rasifierade.

■ att utveckla arbetet med språkrättvisa och tillgänglighetsperspektivet inom partiet för att möjliggöra för en ökad inkludering på våra aktiviteter, möten och kongresser. Det handlar om att öka jämlikheten på våra möten så att fler kan delta på lika villkor.

Så här skall vi arbeta antirasistiskt som partiförening?

- Att ansvara för att kunskapshöjande insatser såsom seminarier-na, antirasistisk studiecirkel och workshops genomförs 2 ggr/år. Det är av vikt att lyfta de förtrycktas perspektiv när det gäller rasism och skapa forum för att prata om svåra och problematiska situationer.
- Att inhämta kunskap från de som har erfarenheter av rasism och bjuda in antirasistiska representanter från civilsamhället.
- Att ställa krav på att alla på förtroendeposter samt anställda att genomgå den antirasistiska studiecirkeln.
- Studiecirkeln skall ge praktiska verktyg och kunskap om hur man som utskott skall arbeta med antirasism inom partiföreningen.
- Att varje utskott är ansvarig för att ha en workshop om antirasism efter att någon/några i utskottet har genomgått den antirasistiska studiecirkeln.
- Att i samband med utveckling av viktiga dokument såsom policys och dylikt skall en antirasistisk analys göras med syftet att praktisera antirasism.
- Att styrelsen behöver i samråd med anställda ta fram en plan för hur vi skall få fler rasifierade, icke vita kamrater
  - att bli medlemmar.
  - att åta sig förtroendeposter – ge stöd åt rasifierade att förstå att de kan ha förtroendeposter.
  - att partiföreningen låter kamrater sitta maximalt 2 mandatperioder som ordinarie. För att öka möjligheterna för inkludering av kamrater och kunskapsutjämning.
  - att partiföreningen eftersträvar att applicera samma riktlinjer som vi har gällande feminism med 50% av posterna till personer som identifierade som kvinnor att ha poster med 40% rasifierade så att våra poster speglar Malmö stads befolkning.

– att arbeta för en ökad språkrättvisa t ex genom att implementera förlängd talartid när svenska ej är första språket och behov finns.

BRA BEGREPP ATT KÄNNA TILL I ANTIRASISTISKA SAMTAL

Afrofobi | Är ett samlingsbegrepp för rasism, diskriminering och hatbrott mot afrikaner, människor av afrikansk härkomst eller som uppfattas ha en afrikansk härkomst. Afrofobi kan ta sig i uttryck i bla verbala kränkningar, rumsliga utestängningar, fysiska angrepp eller genom systematisk rasdiskriminering. Det kan uttrycka sig till exempel som hatbrott, diskriminering eller negativa och stereotypa fördomar mot judar.

Antisemitism | är ett samlingsbegrepp för hat och fientlighet mot judar. Antisemitism har förekommit i Europa i flera hundra år. Fördomar och hat mot judar kan förekomma i många olika sammanhang, till exempel i skolan och på internet. Den grövsta antisemitismen finns i högerextrema och extrema islamistiska grupper. Det kan uttrycka sig till exempel som hatbrott, diskriminering eller negativa och stereotypa fördomar mot judar.

Antiziganism | Är den form av rasism som drabbar människor med romsk härkomst eller som uppfattas vara romer. Antiziganismen har sin grund i fientliga föreställningar om romer som grupp. Det kan uttrycka sig till exempel som hatbrott, diskriminering eller negativa och stereotypa fördomar mot romer.

Islamofobi | Är den form av rasism som drabbar människor har en muslimsk trosuppfattning eller som om uppfattas ha en muslimsk trosuppfattning. Vidare handlar islamofobi om rädslan för islam, överdrivna föreställningar om att islam är en religion som leder till negativa beteenden och att muslimers närvaro i ett samhälle utgör en fara. Islamofobi kombineras ofta med idéer om en stor muslimsk

konspiration som avser att störta det västerländska samhället, att jämföra med antisemitism”. Islamofobi utgör motiv för vissa hatbrott, religiös förföljelse och diskriminering som drabbar muslimer.

Transfobi | Är en serie av negativa attityder, föreställningar och känslor riktade mot transpersoner på grund av deras könsidentitet och/eller deras könsuttryck. Transfobi rättfärdigar och upprätthåller underordnandet av transpersoner i förhållande till cis-personer. Transfobi kan ta sig uttryck i allt från fördomar, diskriminering och förakt till hat, hot och våld.

Rasim mot samer | Rasism mot och förakt för samer har förekommit under lång tid i Sverige. Idag kan detta ta sig i uttryck genom att samer blir utsatta för kränkande behandling, nedlåtande rasistiska kommentarer eller diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet. Den rasism och det förakt som samer blir utsatta för har kopplingar till rasistiska idéer och koloniala strukturer, men kränkande kommentarer och särbehandling bottnar också i fördomar om samer och okunskap om samisk historia och kultur.

Nationella minoriteter | Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk gäller i hela Sverige. Den beskriver vilka rättigheter som minoriteterna har i hela landet och inom de speciella förvaltningsområdena. Sedan år 2000 är samer (urfolk), tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar erkända som nationella minoriteter i Sverige. Minoritetsspråken är samiska, meänkieli, finska, romani chib och jiddisch.

Nationalitet | Är den stat/land där du föddes eller där du bor. Du kan även ha medborgarskap genom att du har föräldrar från ett annat land än det du föddes eller bor i.

Etnicitet | Ditt kulturarv, språk, traditioner, historia. Etnicitet handlar oftast om ett specifikt folks kulturarv och traditioner oav-

sett om de tillhör en separat nationstat eller inte. I Sverige används etnicitet ofta synonymt med ras och hudfärg trots att grunden för etnicitet handlar om det vi har beskrivit inledningsvis kring begreppet. Etnicitet skiljer sig från både nationalitet, ras och hudfärg.

Icke-vit | (motsvarande engelskan BIPOC black indigenous People of Color) I Sverige har man länge identifierat begreppet svensk med vit. I Sverige råder vithetsnormen och även vit överhöghet där vita överlägsna andra icke vita. Detta har lett till att personer som bär en annan hudfärg än “vit” ges sämre förutsättningar och utsätts för rasism.

Mixad | En person vars biologiska föräldrar har olika härkomst och/eller hudfärg/ras. Har ersatt m-ordet som har en rasistisk grund. Fråga Antirasistiska utskottet om m-ordet om du ej förstår vilket ord det handlar om.

Social konstruktion | En uppfattning som har skapats av samhället.

Ras | En social konstruktion som delar upp människor efter hudfärg eller fysiska egenskaper. Det bygger inte på vetenskapliga fakta eller genetik.

Rasifiering | Processen att tolka människor utifrån föreställningar om ras/etnicitet/kultur. Det kan handla om utseende och eller kulturella uttryck där grupper och människor skiljs åt, vilket tydliggör maktrelationer. Rasifieringsprocesser ändras över tid och rum vidare kan rasifiering leda till olika maktprivilegier beroende på vad man rasifieras till och från.

Förtryck | När en grupp med makt systematiskt undertrycker en eller flera andra individer eller grupper.

Förutfattade meningar | Din personliga inställning till en person eller grupp. De kan påverka ditt omdöme.

Fördomar | Ett positivt eller negativt antagande som grundar sig på felaktig eller otillräcklig information.

Stereotyp | En vanlig, förenklad och eller förvrängd syn på en person, grupp eller tex som inte är grundad i fakta.

Internalisera | att göra den dominerande gruppens tankar, beteenden och handlingar till dina egna övertygelser och värderingar. Det är detta som sker vid internaliserad rasism.

Norm | En osynlig regel eller förväntning på hur människor ska vara, tycka och tänka för att passa in en given kontext. Normer finns på lokal och strukturell nivå. De kan vara positiva och begränsande.

Privilegier | De förmåner, fördelar och den makt någon får pga de sociala identiteter som hen delar med den dominerande gruppen/kulturen dvs egenskaper som inte går att styra. Privilegier utdelas av institutioner och sociala normer som skapades av människor som passar in i ramen.

Hierarki | Social rangordning där vissa personer står högre än andra

Underlägsen | Att ha lägre status än andra.

Överlägsen | Att tro att du är bättre än någon annan.

Kolonisering | När en grupp tar makt och kontroll över en annan genom att använda sig av våld och manipulation för att vinna och upprätthålla makt samt kontroll över mark och tillgångar.

Assimilering | En process där en grupps kulturella särart försvinner eller överges i mötet med majoritetssamhället. Till skillnad från integration, där olika gruppers särart inte betraktas som ett hinder för inträdet i samhällslivet, är assimileringen framtvingad av hårda krav på anpassning till dominerande normer för socialt beteende.

Diskriminering | Att favorisera en grupp eller individ framför en annan i tanke och handling (både medvetna och omedvetna fördomar). Orättvis behandling av människor som har andra sociala identiteter än du. Diskriminering kan enligt Diskrimineringslagen även innebära att en individ eller grupp blir missgynnad eller kränkt och att det finns ett samband till någon av följande diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Exotifiering | När personer eller grupper pratas om eller gestaltas på ett generaliserande sätt där grupperna tillskrivs egenskaper som ses som spännande eller exotiska. Det kan handla om både kulturella uttryck och språk eller om fysiska egenskaper som hårtyp eller ögonform.

Solidaritet | sammanhållning mellan människor inom en grupp, klass, nation eller i hela världen med beredskap för inbördes hjälp.

Systematisk | Något metodiskt och planerat

Icke binär | Betyder olika för olika personer som till exempel att man känner sig som både man och kvinna, att man befinner sig mellan man och kvinna eller att man inte identifieras sig med något kön alls. Icke binär kan även användas som paraplybegrepp för personer som inte följer tvåkönsnormen.

Könsidentitet | Är det självupplevda könet dvs det kön man känner sig som.

Könsuttryck | Är hur man väljer att uttrycka kön genom till exempel kläder, frisyr och kroppsspråk mm.

Sexuell läggning | Vilken sexuell läggning du har beror på vem du känner sexuell och/eller romantisk attraktion till.

Asexualitet | Asexuella personer känner ingen sexlust eller har lågt/inget intresse för att ha sexuellt umgänge. Detta betyder inte att asexuella inte kan känna romantisk attraktion för andra eller att de inte kan känna behov av närhet. Som asexuell kan du vara homo, bi- eller heterosexuell men du kan även identifiera dig endast som asexuell.

Bisexualitet | Är en sexuell läggning där personen i fråga känner sexuell och/eller romantisk attraktion till människor oavsett kön eller till fler än ett kön.

Heterosexualitet | Är en sexuell läggning där personen i fråga känner sexuell och/eller romantisk attraktion till människor av motsatt kön.

Homosexualitet | Är en sexuell läggning där personen i fråga känner sexuell och/eller romantisk attraktion till människor av samma kön.

Pansexualitet | Är en sexuell läggning där personen i fråga känner sexuell och/eller romantisk attraktion till människor oberoende av kön eller könsidentitet.

Transsexuell | Personer som önskar att fysiskt övergå till det kön som motsvarar det kön som de identifierar sig med.

Transperson | Det finns många olika transidentiteter och alla dessa identiteter får plats under paraplybegreppet ”trans”. Gemensamt för de olika transidentiteterna är att de bryter mot samhällets norm av kön och könsidentitet dvs att ens kön, könsidentitet och/eller könsuttryck inte överensstämmer med det juridiska kön som tilldelats vid födsel.

Vissa transpersoner söker könsbekräftande behandling som är ett samlingsbegrepp för att på olika sätt ändra sin kropp så att den stämmer överens med ens könsidentitet. Det kan till exempel innebära kirurgiskt ingrepp för att ändra sitt kroppsliga kön, hormonbehandling och röstträning mm. För att få ändra juridiskt kön krävs det i dagsläget att du får diagnosen transsexualism som är en medicinsk diagnos.

VAD BETYDER ANTIRASISM INOM VÄNSTERN FÖR DIG?

Aysha Jones: Antirasism inom Vänstern för mig handlar om att skapa klassanalyser och radikala strukturförändringar. Att det tas ett krafttag om de klyftor som finns och påverkar dem som redan är de mest utsatta i samhället.

Anders Neergaard: Antirasism är både teori, politik och praktik. Det handlar om både materiell och symbolisk ojämlikhet. Antirasism ska tillsammans med socialism, feminism och vår ekologiska grundsyn genomsyra partiets politik och praktik, och ska breda allianser med civilsamhället. Om vi skall vara rörelsernas röst i parlamentet måste vi bli bättre på att samarbeta med antirasistiska rörelser.

America Vera-Zavala (författare till boken *Svart blatte – en svensk historia*): Vänstern ska vara en garant både genom att föregå med gott exempel och driva frågan om representation överallt, på alla nivåer, i alla områden. Det är en fråga om kompetens och en möjlighet till en bättre framtid.

Amalia Bartholdson: För att kalla sig antirasist krävs handling, det går med andra ord inte att frikoppla språket från agerande. Antirasism i vänstern ska därför vara en aktiv handling i syfte att erkänna, synliggöra och motverka förtryck och diskriminering i all dess form, internt och externt. För att bekämpa rasism och förtryck krävs medvetenhet, ödmjukhet och självinsikt. Att våga se sina privilegier, förstå sina privilegier och, när situationen kräver det, göra avkall på sina privilegier är något vi alla behöver arbeta mer med. Vi kan aldrig uppnå förändring utan att själva vara förändringen.

Stefan Mariñas Severin: Rasismer är som en cancer på samhällskroppen som vänstern alltid måste hålla utkik efter och bekämpa by any means necessary.

Maria Dexborg: Att vi tillsammans går från ord till handling genom att erkänna, reagera, synliggöra och agera mot rasismen med förståelsen av det intersektionella perspektivet. Att kollektivet har förståelsen om att ta ställning mot rasism och andra former av förtryck handlar om mod! Mod att våga vara obekvämt! Mod att våga bryta tystnaden! Mod att reflektera kring sin egen maktposition och privilegier. I den ideala vänster-världen tar ALLA ett gemensamt ansvar som leder till en antirasistisk praktik som gör skillnad för oss som drabbas av rasism och andra former av förtryck. I den antirasistiska kampen står vi enade i kampen om våra mänskliga rättigheter!

Patricia Olsson Escalante: I en antirasistisk vänster förväntar jag mig att inte vara den enda, i egenskap av rasifierad person, som lyfter vikten av representation. Jag förväntar mig att ha trygga rum som inte ifrågasätts av en vit majoritet. Jag förväntar mig att icke-rasifierade är goda allierade som inte bara talar antirasism men som praktiserar antirasism. Det är givetvis inte så verkligheten ser ut men det är så antirasismen i vänstern borde se ut.

Sabrin Omar Högelius: En Antirasistisk Vänster är: att människor kan vara sig själv i ett sammanhang utan att behöva förklara varför de är här och vad de kan. Att bara kunna vara utan att försvara sitt ursprung.

بِسَارِ خَالِي مِنَ الْعُنْصَرِيَّةِ يَعْنِي : اِنْ بَشَعْرًا/يَسْتَطِيعُ الْفَرْدُ الْمَشَارَكَةَ بِشَعُورِ اَنَّهُ لَيْسَ مُلْزَمٌ/مُجْبِرٌ بِتَبْرِيرٍ لِمَاذَا هُوَ مُوْجُودٌ. اِنْ يَكُونُ فِقْطًا لِأَنَّهُ يَرِيدُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَدْفَعُ عَنْ عِرْقِهِ.

Yomn Kadoura: Rasism bygger en mur mellan människor och visar sig genom omänskliga omoraliska behandling som trycker ner folk på grund deras religion, nationalitet eller tankesätt. Antirasismen inom Vänstern står emot allt detta. Vänstern är emot rasism och diskriminering!

Orwa Kadoura: Antirasism för mig inom Vänsterpartiet innebär att erkänna och förstå att rasismen existerar. Antirasism är att aktivt ta ställning mot detta, mot rasistiska beteenden, rasistiska strukturer och organisationer.

يولد البشر متساوون في الحقوق والواجبات والحريات. بعض البشر يريدون سلب حقوق وحرريات البعض بسبب العرق أو الجنس أو التوجه الجنسي. حزب اليسار ضد كل أشكال التمييز

Khadiga, arabiska vänstern Malmö: Människor föds lika i rättigheter, plikter och friheter. Vissa människor vill ta bort andras rättigheter och friheter på grund av ras, kön eller sexuell läggning. Vänsterpartiet är emot all form av diskriminering.

Ali Esbati: Att vara vänster är att se människors inneboende möjligheter och de strukturella, samhälleliga hindren för att utveckla dem tillsammans. Rasismen är en maktstruktur som förminskar och undertrycker människor i livets olika skeden och sammanhang. Därför måste antirasismen vara en självklar del av vänsterns politiska projekt, där solidariteten – att se sig själv i andra och göra gemensam sak för gemensamma intressen – kan bli en reell och emancipatorisk kraft.

Charlene Rosander: Antirasism inom vänstern är att inte bara prata utan även agera. Vänstern förstår maktstrukturerna som möjliggör rasismen vilket gör att vänstern inte blundar för kampen som behöver föras.

Nantale Kitali: Antirasism för mig inom Vänsterpartiet är att bli medveten om vilka ytterligare dimensioner av ojämlikhet hudfärg orsakar, mer än att enbart se till klassanalysen.

Anna Süssner Rubin: Kapitalismen splittrar arbetarklassen. Låt oss därför slå undan grogrunden för rasismen genom att kämpa för ett jämlikt, socialistiskt samhälle, där ingen vinst kan göras av att trycka ned någon annan.

Trudi Neergaard: Antirasism enligt vänster är för mig att vi ser att rasism förekommer i samhällsstrukturen och vi arbetar på att ändra de delar av strukturen dvs hindren

Mirjana Westermarck: Ja, för mig är anti-rasism en kamp som måste föras kollektivt, att fatta att den kampen kostar när man rör sig i vita rum. Den rasism jag och mina syskon upplevde som barn tolkades aldrig som något kollektivt. Vi hade inte alltid verktyg eller liksom mandat att tolka våra erfarenheter som rasism eller som uttryck för förtryckande maktstrukturer. Att växa upp som adoptivbarn innebar att ens närmaste omgivning inte alltid uppfattade den rasism vi utsattes för som rasism.

Shifte Mosalli: internt tänker jag mer på hur vi jobbar med representation, vilka som ges utrymme och plattform, ses o behandlas som kompetenta osv. Hur makt (och resurser för den delen) omfördelas internt. I vårt politiska arbete, alltså det mer utåtriktade politiska arbetet prioriterar jag mer det ekonomiska. Alltså radikal omfördelningspolitik ser jag som en viktig o avgörande del av det antirasistiska arbetet.

Lorena Delgado Varas: För mig betyder vänsterns antirasism en antirasism som går hand i hand med feminism och socialism. Rasism står aldrig ensam, den har stått med överexploateringen av mina föräldrar, med den koloniala tanken kring våra kroppar. Och i omänskliggörandet av rasifierade i den globala handeln.

Malcolm Momodou Jallow: Antirasism inom Vänstern för mig handlar om att vi måste sträva mot ett samhälle där din hudfärg, religion, kön, var du är född och dina föräldrars klassbakgrund inte styr dina möjligheter i livet. Det är av vikt att vi agerar outtröttligt igen och igen och aldrig låter rasismen vara oemotsagd. Vänstern måste vara en trovärdig kraft inom svensk politik som med all tydlighet driver en aktiv antirasistisk politik genom handling och vara en

aktiv del av den antirasistiska rörelsen. Politikens uppgift måste vara att skydda människor från rasismen, inte upprätthålla och sprida den.

Reza Sharifi: Att skapa ett samhälle där var och en får både förutsättningar att forma sitt eget liv samt bidra till den gemensamma välfärden. En politik som ser antirasismen som en självklar del av övriga politiska frågor och inte som en politisk särfråga.

Nina Jakku: Rasism är starkt kopplat till både kapitalism och klass-samhälle. En antirasistisk och antiimperialistisk vänster behöver kunna se hur olika maktstrukturer samverkar. Vi behöver i alla sammanhang motverka deras exploatering av människor. Exploatering som i sina värsta former leder till att vissa människor tvingas leva liv som är både kortare, hårdare och mindre fria än andras.

Paula Bustos Castro: Ur mitt perspektiv är folkbildning en viktig antirasistisk handling. Inte bara för att förstå vad rasism och rasismens mekanismer är, utan också för att granska decennier av neoliberalism som inte bara lett till en nedmontering av välfärdsstaten och ökande klassklyftor, utan också till en söndring av arbetarklassen.

VIKTIGA ÅRTAL

Antirasistisk intersektionell tidslinje

9 oktober 1847 blev den sista förslavade afrikanen i svenskt ägo fri – minnesdag.

1860 fick de judar som var svenska medborgare rätt att bosätta sig var som helst inom Sverige och där äga fast egendom.

1944 homosexualitet avkriminaliseras.

1951 religionsfrihetslag gavs svenska medborgare rätten att fritt gå ur Svenska kyrkan genom ett enkelt muntligt meddelande.

1959 upphörandet av det rasbiologiska Institutet.

1959 fick romska barn rätt att gå i skolan och romer fick rösträtt.

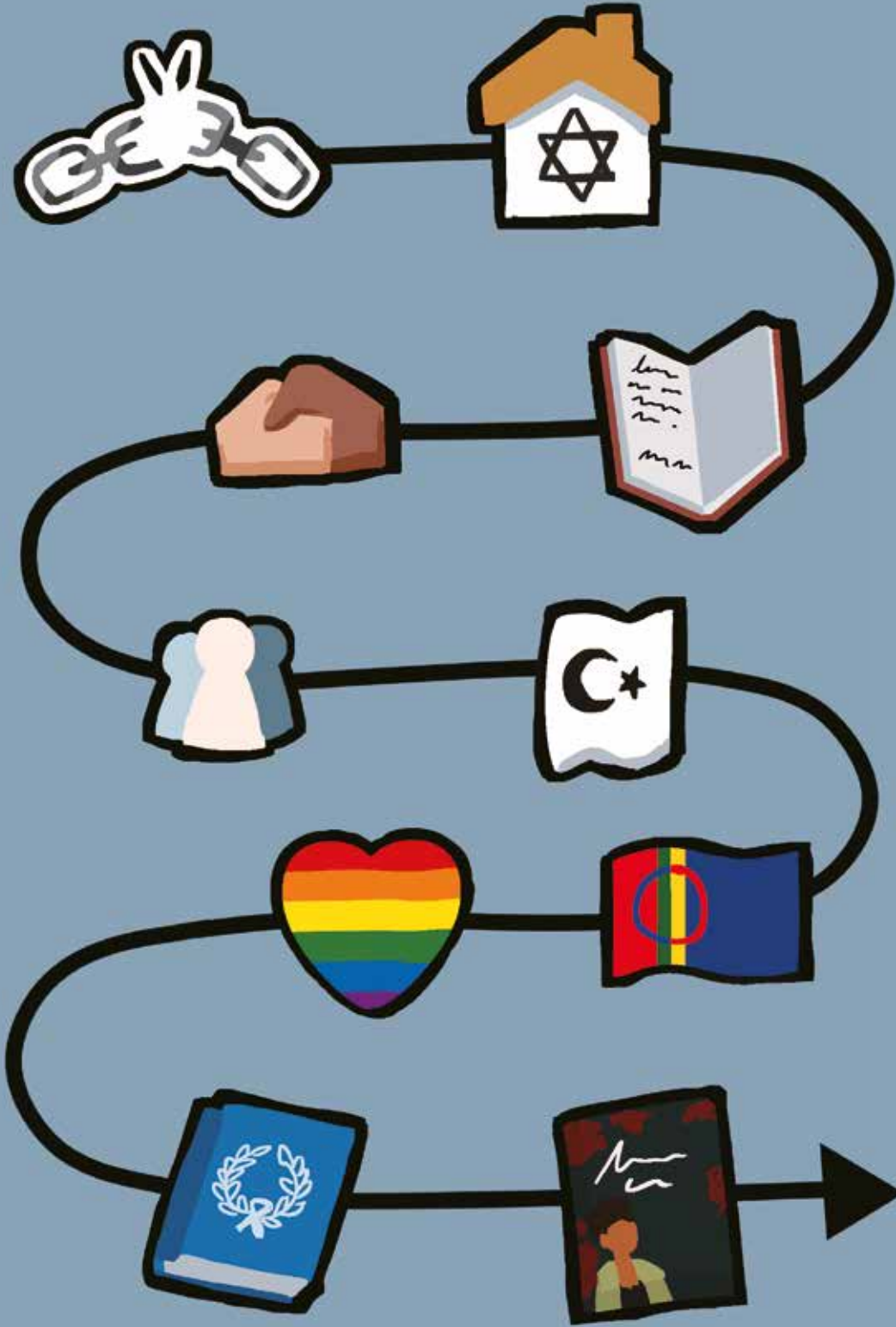
1969 skrev Sverige under FN:s konvention om Mänskliga rättigheter och rasdiskriminering.

1972 antog 400 representanter från 20 funktionshindersförbund handlingsprogrammet Ett samhälle för alla.

1976 stod Sveriges första moské, Nasirmoskén klar. Nasirmoskén är belägen i Göteborgsförorten Högsbohöjd.

Runt 1988 uppstod det första organiserade försöket att informera det svenska samhället om islam, delvis för att motverka fördomar och missuppfattningar, genom att man etablerade den utåtriktade samorganisationen Islamiska informationsföreningen (IIF) och den första svenskspråkiga islamiska tidskriften, Salaam.

1993 Sametinget i Sverige började arbeta. (Sametinget är en myndighet under regeringen och är även Samernas Riksdag. De jobbar med frågor som rör samer. Till exempel språk, kultur, rennäring och information.

1999 inrättande av ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning.

2000 Nationella minoriteter. Sedan 2000 har Sverige en så kallad lagstiftning som skyddar nationella minoriteter. I Sverige finns det fem nationella minoriteter: judar, samer, romer, tornedalingar och Sverigefinnar.

2007/2008 skapas termen afrofobi, en form av rasism som drabbar människor med afrikanskt ursprung.

2009 blir det lagligt med samkönade äktenskap dvs möjligt för två personer av samma kön att ingå i äktenskap.

2014–2023 FN:s internationella årtionde för människor med afrikanskt ursprung.

2015 2 augusti blir en officiell minnesdag för romer – folkmordet på romer i förintelsen.

2015 14 utgåvan av Svenska Akademiens ordlista tas n-ordet och n-boll bort med varningstext om kränkande uttryck.

2017 Sveriges handlingsplan mot olika former av rasism börjar implementeras genom uppdrag till Forum för Levande Historia.

2019 Europaparlamentets resolution för människor med afrikanskt ursprung.

2020 Malmö Stad tillsätter en samordnare mot antisemitism.

2021 Europarådets resolution för människor med afrikanskt ursprung.

VÄNSTERPARTIET MALMÖ

– antirasistisk tidslinje

2011 V Malmö benämner antirasistiska arbetsgruppen i verksamhetsplanen och antirasistiska utskottet utvecklas.

2020 V Malmö bifaller en antirasistisk motion

2021 V Malmö skriver en antirasistisk strategi

2022 V Malmö skriver en antirasistisk handbok

2023 V Malmö publicerar antirasistisk handbok

ANTIRASISTISK KUNSKAPSÖKNING

Litteratur

- Boréus, Kristina, Anders Neergaard, och Lena Sohl, red. 2021. Ojämlika arbetsplatser: Hierarkier, diskriminering och strategier för jämlikhet. Uppsala: Nordic Academic Press & Kriterium. <https://kriterium.se/site/books/10.21525/kriterium.30/download/8111/>
- Davis, Angela Yvonne. Frihet är en ständig kamp
- Davis, Angela Yvonne. Race & class
- Lorde, Audre. Sisters outsiders; Essays and speeches
- Levin, Amat. Svart historia
- X, Malcolm och Alex Haley. Malcolm X självbiografi
- Eddo-Lodge, Reni. Varför jag inte längre pratar med vita om ras
- Di-Angelo, Robin. Vit skörhet
- Diakité, Jason Timbuktu. En droppe midnatt
- Hübinette, Tobias. Om ras och vithet i det samtida Sverige
- Hübinette, Tobias. Adopterad, En bok om Sveriges sista rasdebatt
- Jallow, Lovette: Främling i vita rum
- Mulinari, Diana och Anders Neergaard. Den nya svenska arbetarklassen: Rasifierade arbetares kamp inom facket.
- Neergaard, Anders. 2018. Klassamhällets rasifiering i arbetslivet. 14. Stockholm: Katalys. <https://www.katalys.org/wp-content/uploads/2018/03/No-14.-Klassamh%C3%A4llets-rasifiering-i-arbetslivet.pdf>
- Ndow, Fanna. Svart kvinna
- Edda Manga, Mattias Gardell, Aliresa Behtoui, René Rosales och Alexander Ekelund. Att mäta rasism

Rapporter

- *Barnombudsmannes rapport om barn och ungas utsatthet för rasism i skolan:*
https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument/publikationer/om-barns-och-ungas-utsatthet-for-rasism_2021.pdf
- *Friends rapport:*
https://friends.se/uploads/2021/08/Friendsrapporten_2021.pdf

Dokumentärer

- *DuVernay, Ava.* Det trettonde tillägget. 2016
- *Nelson Jr, Stanley.* The black Power mixtape 1967-1975. 2015
- *Peck Raoul.* I Am Not Your Negro. 2017

Hemsidor

- *Antirasistiska Akademin:* www.antirasistiskaakademin.se
- *Forum för Levande Historia.* www.levandehistoria.se
- *Afrosvenskarnas Riksorganisation:* www.afrosvenskaforum.org/
- *Malmö Pride:* www.malmopride.com
- *Malmö Stads arbete:*
<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Antidiskriminering/Arbete-mot-antisemitism.html>
<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Antidiskriminering/Arbete-mot-antiziganism.html>
<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Antidiskriminering/Arbete-mot-islamofobi-och-antimuslimsk-rasism.html>
<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Antidiskriminering/Arbete-mot-afrofobi-och-antisvart-rasism.html>
<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Antidiskriminering/HBTQIA-.html>
- *Judiska församlingen Malmö:* <https://www.jfm.se/>

- *Romskt Information- och Kunskapscenter*: <https://malmo.se/Romskt-informations--och-kunskapscenter.html>
- Förenta Nationerna: www.un.org/en/fight-racism
- Regeringen: www.regeringen.se/regeringens-politik/samlat-grepp-mot-rasism-och-hatbrott/
- Europaparlamentet: https://www.europarl.europa.eu/sweden/sv/information-och-material/lattlast-om-europaparlamentet/ep_foer_demokrati.html
- UMO: www.umo.se/vald-och-krankningar/diskriminering/
- European Network Against Racism: www.enar-eu.org

**ANTIRASISTISKA UTSKOTTET
VÄNSTERPARTIET MALMÖ**